

TANDORI DEZSŐ

QUASI UNA FANTASIA – SZPÉRO FELÉ
(„IXTLAN”!)

Hamburgi derbyhét: a pálya, Domicella,
egy takarékos végigszívás

(Ottlik Gézának és Ottlik Gyöngyinek is)

Vasárnap volt a főpályaudvar környékén, Rahlstedtből buszoztam be a Wandsbek Marktig, onnét metróval tovább. Nem tudtam mihez kezdeni, a derby napja volt, maga a derbynapp, én a derbyhez kissé kezdő vagyok, így kombináltam, egész héten Lomitas híreivel voltak tele a lapok: Kölnben megtagadta, hogy bemenjen a startboxba, a valagánál tölték ballonkabátos pályaszakszemélyek, hiába, ez nem sok jót ígért a tulajdonosának, Amerikából hoztak egy lópszichológust, ő Lomitast – ez le volt írva megannyiszor, mely módszerekkel – ismét rávette, hogy újra hajlandó legyen etc. (Lomitas, Leone – az egyes és a kettes volt hatvan körüli favorit, itt ilyen arányok voltak, a Hondo Mondo, akit végül tízzel-tízzel én játszottam, 184-en állt, és a többiekéről akkor nem is szóltam.) Ültem a pályaudvar környékén a kihaltas Hamburgban, hol itt ültem, hol ott, bejártam a vasárnap nyitva tartó üzletterepet a pályaudvar új sétacsarnokában, vettem is egy üveg bort, azzal a Szent György utca közelében, egy téren raktam le magam egy fa tövébe, szemét fölé kicsit, üreges fémkorlátra. Valaki hozzám lépett; sokadszor történt, itt és a metróállomások tájékán ez mindennapos, valamiért lejmolnak, mit tudom, ennek mindene reszketett, és sörhakparóval lehetett volna szedni róla a verítéket. Megkínált egy Camellel. Ennek megörültem. Volt egy kisebb futamban egy McAle nevű ló, gondoltam rá: megjátszom, hát a Camel betűi pontosan őt adták. Rágyújtottam, vártam, mit kér. Nincs-e piád, pajtás. Szóval kiszúrt a túloldalról a borommal. Nem sokat tétováztam. Előhúztam táskámból a bort, és megint egyszer láthattam valami röntgenképemet: átvilágítottam magam ezzel – ahogy a háromnegyedéig telt üveget neki adtam. Ahelyett, hogy jól megszívta volna még a Camelt, aztán meghúztam volna a burgundiit, és ami marad, vidd, fazonkám. De nem. Nyert is McAle, én akkor már óvatosan játszottam, nagyjából bizonyítottam magamnak a – szomorú? – tételt: a lovak: mostanság egyetlen esélyem. Kaptam is elismerést. Vettem egy pakli nem-tudom-mit, rágyújtottam. Később kimentem

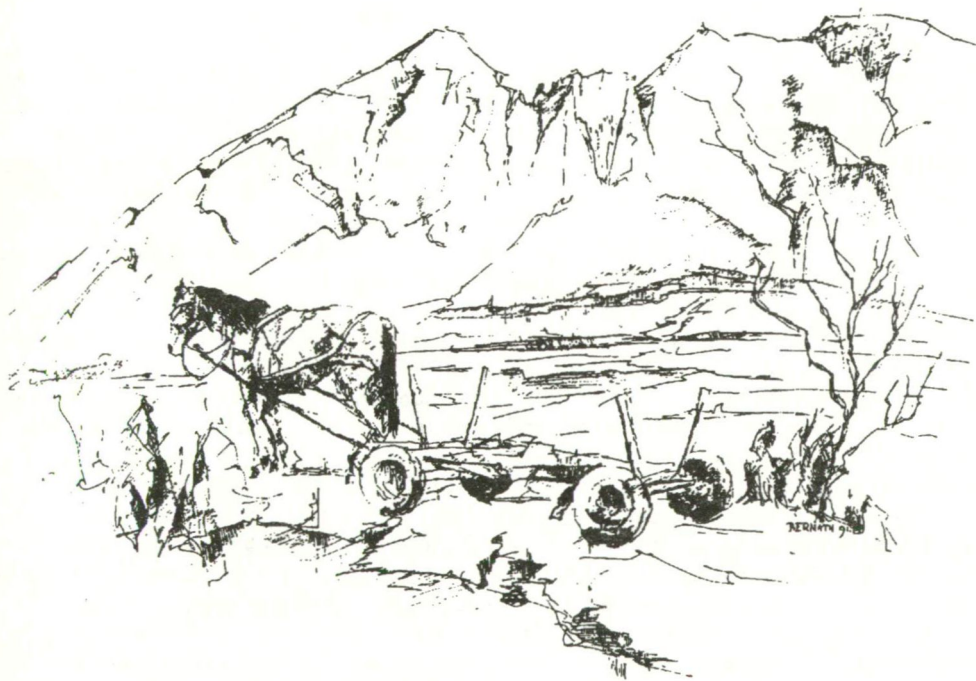
a pályához. A rendezők vendége voltam, ingyen jegyem volt, szemközt nem mentem be az ismerős virágoshoz, magam akartam lenni, voltak kint vagy ötvenezren. VIP-sátor, fátyol-szalma-kalapok, lilák, Bismarck hercegnők, az SPD vagy SDP elnöke, mit tudom, nem rontom el ilyen tudásokkal pont azt, ami a lópályával akkor még természetvédelmi területként megmarad nekem a világból, nem? Mit rontsam el? Semmi VIP-sátor, sajnos, az is meglesz az ősszel, már ak... két k-val? ...reditálnak. Ez is a világ egyik legszebb története. A semmi újsághoz, maga egy pálya sajtóirodája ak... De itt egyelőre leheveredtem a távoli kanyarban, a horniban, vagy én nem tudom, és elaludtam lapulevelek közt, meg olyan füvek tövében, amelyeneket idehaza Szpéróéknak – és akik élnek még – szedtünk, szedünk. Táskámat szíjával jól a lábamra csavartam, táskámat magát a fejem alá tettem, egy doboz sört megittam, borom is volt újra, elaludtam. Előtte megnéztem ezt a kanyart, amelyet távcsővel se jól látni. Majd a hamburgi – a horni – pályáról mesélek még, ha lesz rá alkalom: a nagy tavacsckáról, melyen egy „úsztató akadályversenyen” a mezőny tényleg keresztül-úszik, a hidegvérűek versenyéről, meg hogy az úgynevezett „új szövetségi államok” lovainak egy külön futamot szenteltek, hadd menjék a maguk ritmusát, sokan így is vánszorogtak csak, és a különben zseniális-forma közvetítő csúnyán kigúnyolta őket. „Ott jön a horni kanyarban Disease, utána Factory... még Fashion Volkseigen is feltűnik... feltűnően a négy lábukon jönnek... de hát még mindig jönnek? Ennyien vagytok? Muszáj? Tessék nézni, nézőim, mennyien vannak... ezek a lovak az új szövetségi államokból... Beérnek-e a célba? Stb. A neveket direkt kitaláltam csak, megváltoztattam. Égett a pofám. Különböző szencziós volt a szpiker; és a kanyart, mondom, így álomban jobban láttam, mint a tribün előtti térről. Sok volt az eső, a sár, jól meg tudtam tippelni pár „elasztikus” és „mély” talajon jó lovat; kedves Gyöngyi, Domicellához ott kellett volna lennie, hogy egy kis vagányságra biztasson, társaságomban eléggé apró tétekkel játszottak, ez engem is rosszra hangolt; tavaly késő őszről, az utolsó düsseldorfi versenynapról elfeledhetetlenül emlékeztem még Domicellára, nagyot nyert, nagy meglepetésre, csúcs svéd lovak előtt, ezekkel a csúcs svéd lovakkal nagyon kell vigyázni, itt is volt néhány, meg a Saarprinz, voltak favoritok, Domcella, akinek a neve nekem mindig a Dömi medvéjét idézte, 134-en állt. Rá kellett volna pakolni egy százast. No, és akkor boldogabb lennék? Tymbarcknál, szintén akadály, elég jól játszottam akadályt, már jobban megnyomtam a londoni Margaret Streetről hozott kis fogadóironomat. Minden rendben volt, mondom, laktam s megéltem, és a derbyt is lefutották. Ez lett: eszembe jutott a születésnapom. Semmi Hondo Mondo még akkor. Taórról, aki Düsseldorfban tavaly jó volt, de egy héttel korábban a dán derbyt nyerte, rögtön letettem. Lomításékkal nem foglalkoztam komolyan. Tudtam, outsider

jön be, éreztem. Ráadásul az epsomi derby győztesének, Generous-nak – később az ír derbyt is nyerte! – a neve zsongott az agyamban. Temporal... volt egy ilyen ló itt. A 8-as. A születésnapom: már-már hajlottam rá, tisztelem. 8-1-2. December nyolcadika. Akkor mellettem azt mondja valaki: ő megjátssza a születésnapját. 7-1-2, azaz július 12. Ez Szpéro napja! De a 7-es ló nem volt lehetséges. Nagyon erősen Szpérora gondoltam, mondom, és mentem Hondo Mondót megtenni. Egy esztelen befutó volt! Amilyen magasak, különben is, hatalmasak, zuhogó, sűrű vágatában megjönnek, és zutty, átrobognak a patkó előtt! Temporal, és ráadásul Dettorival, igen, „Dettori = Tandori”; és akkor a szemmel nem követhető kavargásból a 8-1-2 hármas befutó tisztult ki. Tíz márkára, mesélem itt az egyik kocsmában, ahogy rágyújtok egy Szofira, valami 9701 márka. De semmi, mosolygok csak – „mint taós”, mint „hondo-mondós”. Mit tehetnék? Átpréselem magam alkony után egy este megint a Sportkórház vaskerítés-oszlopai közt; most 9701 márkával lennék boldogabb? Megszülettem, elmegyek – már cigizve – néha arra, a Győri út és az Alkotás utca tájékára. Mit emészem magam ezért, a születésnap dologra gondolok, mondom ismerőseimnek. De tényleg! Egy: aznap Don Pepével, aki Pipi Néni nevét idézte, megnyertem a magamét, még ráramoltam Wakidivel, aki Pipi vaksága miatt volt evidens, és a végén Uranost helyre tettem. Ezzel a derbyhét véget ért, most Lifestyle-t, sőt, ha volna Music TV nevű ló, azt is megjátsszám. De majd legközelebb, mondom, kifújva füstöt, hondo-mondó. Professzor, mondják ismerőseim a kocsmában, el is várjuk, hogy valami nagy VIP-hírral térj haza, mondom erre: kettő: ha ebben nem lennék biztos, neki se vágnék, nem én, mondom nekik, sajnos, manapság, egy ilyenféle trónnak, mint én, ez az egyetlen komoly esélye; majd éppen házalni fogok akár azzal is, hogy amit a német versenyekről trók, franciára, amit a franciákról, németre fordítsák le! Majd mit! Az angoloktól meg csak ilyen fogadóironokat lehet elhozni; Angliában, mesélem, nincs nyerő esélyem.

*

Aztán ma reggel, hogy ezt átnéztem, előszedtem a galopp-újságok közül az Út Ixtlanba c. könyvet. Castanedának, a szerzőnek mondja ott don Juan, az indián: „Aztán, persze, ahogy ez mindannyiunk számára a legtermészetesebb mindig, nekilódulsz, vissza: Los Angeles-be. Csak hát Los Angeles-be többé nincs visszaút. Ahonnét elmentél, elhagytad örökre.” A startautó fehér szárnya, igen, Szpéro fehér szárnya, holtában, ez volt a kérdés: rajt? cél? mikor nekilódul a mezőny... és mikor Szpéro már nem aludt a kezemben, mikor már halott volt... véget ért, elkezdődött valami? Aztán Castaneda megkérdi: „De mi lesz azokkal, akiket szerettem?” – „Mind, mind elmaradnak, hátra, le...” Nincs türelmem pontosan fordítani. „Nem kockáztathatom-e,

hogy egyszerűen mégis magammal vigyem őket?" – „Nem. A te utad már egészen más, ismeretlen világokat nyit neked, és azontúl ott leszel, és aztán megint más, ismeretlen világokban.” – „De Los Angeles? Azért vannak busz- és repülőjáratok... vehetek magamnak egy autót! – !! – „visszatérhetek, és meglesz, ott lesz. Vagy nem?” S akkor don Juan és Genaro sorolni kezdi, komoly arccal és nevetve, a maguk megannyi ily helyét: Manteca, Temecula, Tucson, Piedras Negras... mind megvan, ott van, hát persze... Sorolni kezdtem a lovak nevét: Ayrton, Sam Grandchamp, Jay Arr, Suave Dancer, Wakidi, Waky Na, Bergerac, Hobel Nobel, Lady Du, Christine Sir, Gallup Diabolisse, Basinger Foothold, Chris Girl... „Szomorúságom olyan elsöprő volt, hogy eufóriába sodort. Don Genaro felállt, mosolygott. Don Juan is, és rendesen vállon veregetett, szinte gyengéden...” Elköszöntünk Rahlstedt állomáson. Hát visszajöttél, kérdeztem, lemondta a... Igen, hogy kicsit... Még beszélgethessünk, mondtam. Aztán nem szóltunk, a vonatig egy szót se. Szpéró akkor megint valóság lett, a vonat nekilódult, sírtam.

BERNÁTH CSABA: A GAZDÁRA VÁRVA